

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Hlušíkem, Ph.D. ve věci

žalobce:

V. S.

státní příslušnost Ukrajina

toho času Pobytové středisko Havířov

sídlem Na Kopci 269/5, 735 64 Havířov – Dolní Suchá

zastoupen advokátem Mgr. Ladislavem Bártou

sídlem Purkyňova 6, 702 00 Ostrava

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra

sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

Shodu s prvopisem potvrzuje

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 4. 2019, č. j. OAM-187/LE-VL17-VL11-2019, ve věci mezinárodní ochrany

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou ze dne 15. 4. 2019 domáhal přezkoumání shora uvedeného rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 4. 2019, č. j. OAM-187/LE-VL17-VL11-2019, kterým bylo rozhodnuto tak, že se žalobci mezinárodní ochrana dle § 12, § 13, § 14, § 14 a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) neuděluje.
2. Žalobce tvrdí, že žalovaný nedostatečně vyhodnotil nebezpečí vážné újmy žalobce při jeho návratu na Ukrajinu. Žalobce ve své žádosti uvedl, že důvodem je mimo jiné obava z účasti ve válce probíhající na východní Ukrajině, přičemž tato obava vychází z toho, že se do bojů již v minulosti zapojil jako dobrovolník a že se mu již v minulosti správní orgány pokoušely doručit povolávací rozkazy, přičemž jeden i převzal. Žalovaný v napadeném rozhodnutí vychází z toho, že žalobce odmítá nastoupit vojenskou službu. Žalovaný se opomněl vypořádat se skutečností, že žalobce je v důsledku toho ohrožen odnětím svobody, byť z legitimního důvodu. Lze tedy předpokládat, že po žalobcově nuceném návratu na Ukrajinu a jeho setrvání na odmítnutí nastoupit vojenskou službu bude tento vystaven nebezpečí věznění v ukrajinských věznicích. Je však notorietou, že neakceptovatelné podmínky v ukrajinských věznicích by mohly vést k porušení čl. 3 a 5 Úmluvy a byly by důvodem pro udělení doplňkové ochrany. V této souvislosti žalobce odkázal na zprávu Evropského výboru pro zabránění mučení a nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, když ve zprávě ze dne 29. 4. 2014 poukazuje na nevhodnost podmínek ve vazebních zařízeních způsobené jejich přeplněním.
3. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout; uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzenými důvody žádosti je jeho obava z nasazení do válečného konfliktu a snaha legalizovat pobyt na území ČR. Žalovaný nesouhlasí s obsahem žalobních námitek, neboť nedokládají namítaná porušení zákonných ustanovení. Žalovaný vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci, který svým rozsahem odpovídá předpokladům nezbytným pro vydání rozhodnutí; odkázal na obsáhlé odůvodnění napadeného rozhodnutí. Zdůraznil, že snaha vyhnout se nástupu do armády není sama o sobě důvodem k udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, zejména, pokud povinnosti jí nastoupit se týká všech obyvatel země bez ohledu na jejich rasu, národnost, náboženství či politické přesvědčení. Na

Shodu s prvopisem potvrzuje

Ukrajíně skutečně hrozí za nenastoupení vojenské služby trest odnětí svobody na 2 až 5 let, to však teprve v případě, že si dotyčný převezme povolávací rozkaz. U žalobce k tomu nedošlo; jak sám výslovně uvedl, předvolání k dostavení se na vojenskou správu si převzal jen jednou v roce 2014; na vojenskou správu se však nedostavil, protože měl rodinu. Potvrdil také, že neabsolvoval základní vojenskou službu, protože měl zdravotní problémy. Další povolávací rozkazy v letech 2015 a 2016 osobně nepřevzal, utekl a tudíž mu nebezpečí trestního stíhání v této souvislosti nehrozí. Z žalovaným shromážděných podkladů vyplývá, že na Ukrajině v současnosti neprobíhá mobilizace a do bojů jsou nasazována výhradně profesionální vojáci či dobrovolníci. Nadto, zákon stanovuje odvodní věk pro zdravotně způsobilé muže mezi 18 a 27 lety a žalobce již dosáhl věku 38 let. Trestného činu vyhýbání se nástupu vojenské služby se žalobce nedopustil a zabývat se podmínkami ve věznicích na Ukrajině dle zprávy CPT není důvodné, přičemž k obdobnému závěru dospěl i Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 9. 3. 2016, Azs 334/2016-25. K situaci na východní Ukrajině odkázal žalovaný na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014-17. Podle žalovaným shromážděných podkladů není důvod domnívat se, že by se stav zhoršené bezpečnostní situace panující ve 2 z 24 oblastí rozšířil i do zbývajících částí země. Žalobce podle vlastních vyjádření žil v Zakarpatské oblasti, tedy v místech nacházejících se pod plnou kontrolou současné proevropsky orientované vlády. Ani legalizace pobytu na území ČR není důvodem pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. Ukrajina byla uznána za bezpečnou zemi původu také ve vztahu k ČR, vyhláškou č. 68/2019 Sb., a to vyjma poloostrova Krym a části Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů.

Zjištění z obsahu správních spisů

4. Ze správních spisů soud zjistil, že dne 11. 3. 2019 podal žalobce v Zařízení pro zajištění cizinců Vyšní Lhoty žádost o udělení mezinárodní ochrany. K této žádosti poskytl informace o své osobě, a to že poslední bydliště na Ukrajině měl v Zakarpatské oblasti od roku 2010. V pohovoru ke své žádosti dále uvedl, že si nepamatuje, kdy opustil Ukrajinu, protože jezdil na Donbas, kam vozil munici do jara 2015, dělal to dobrovolně, po výbuchu byl v nemocnici. Poté, co byl propuštěn z nemocnice, jej začala nahánět policie, chtěli jej poslat do války. Uvedl, že si jednou v roce 2014 převzal povolávací rozkaz, měl se dostavit na vojenskou správu, ale nešel tam, protože měl rodinu. Základní vojenskou službu neabsolvoval, měl problémy se srdcem, má za to, že by šel do války, i když měl zdravotní problémy, protože brali všechny. Při návratu na Ukrajinu by jej zatkl za nenastoupení do armády.
5. Ve správním spise jsou založeny informace o zemi původu, ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Konkrétně se jedná o Informaci OAMP: Situace v zemi – politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby ze dne 14. 9. 2018, Informace MZV ČR č. j. 110372/2018-LPTP ze dne 16. 5. 2018. Ze správního spisu rovněž vyplývá, že dne 5. 3. 2019 bylo zahájeno řízení o správním vyhoštění pod č. j. KRPB-54161/16/ČJ-2019-060022-SVZ poté, co byl žalobce zadržen při náhodné silniční kontrole, když předložil ke kontrole padělané doklady. Následně bylo vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění se stanovením doby, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států EU v délce 4 roky. Zároveň bylo dne 5. 3. 2019 rozhodnuto pod č. j. KRPB-54161/15/ČJ-2019-060022-SVZ o zajištění žalobce a poté, co požádal o udělení mezinárodní ochrany, bylo dne 13. 3. 2019 rozhodnuto o zajištění

žalobce podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a o umístění žalobce v Zařízení pro zajištění cizinců. Doba zajištění byla stanovena do 29. 6. 2019.

6. Dne 28. 3. 2019 byla žalobci dána možnost seznámit se s podklady rozhodnutí, vyjádřit se k nim, navrhnout další podklady rozhodnutí či vyjádřit námitky proti zdrojům informací a způsobu jejich využití. Žalobce se nechtěl vyjádřit, doplnění podkladů pro rozhodnutí nenavrhoval, žádné další skutečnosti nebo nové informace nepřednesl.
7. Následně dne 3. 4. 2019 rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím. Uzavřel v něm, že v průběhu řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti žalobce je jeho obava z nasazení do válečného konfliktu, který probíhá na východě Ukrajiny a snaha legalizovat si pobyt na území ČR. K branné povinnosti obecně uvedl, že je zcela legitimní občanskou povinností jak dle Úmluvy o právním postavení uprchlíků, tak Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a Úmluva o ochraně lidských práv a svobod. S odkazem na dřívější judikaturu správních soudů dospěl k závěru, že strachem z pronásledování není obava z trestního stíhání v souvislosti s odmítnutím nastoupit do armády poté, co převzal předvolání na vojenskou správu. K aktuální bezpečnostní situaci poukázal na informaci OAMP s tím, že není důvod domnívat se, že by se stav zhoršené bezpečnostní situace panující ve 2 z 24 oblastí rozšířil i do zbývajících částí země. Žalobce podle vlastních vyjádření žil v Zakarpatské oblasti, tedy v místech nacházejících se pod plnou kontrolou současné proevropsky orientované vlády. Poukázal také na fakt, že žalobce pobýval na území ČR 2 roky neoprávněně a o azyl požádal až poté, co mu bylo uděleno správní vyhoštění. Žalovaný neshledal ani důvod k udělení doplňkové ochrany.

Posouzení věci krajským soudem

8. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Ve věci soud rozhodl bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasil a žalobce se na výzvu soudu dle citovaného zákonného ustanovení ve stanovené lhůtě nevyjádřil.
9. Krajský soud především dospěl k závěru, že žalovaný zjistil skutkový stav v potřebném rozsahu a obstaral si dostatek informací potřebných k vydání rozhodnutí. Shromážděné informace ohledně politické, bezpečnostní situaci a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině soud považuje za zcela dostatečné a přiměřeně aktuální k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí.
10. K námitkám žalobce ohledně ozbrojeného konfliktu na Ukrajině soud uvádí, že bezpečnostní situací na Ukrajině se zabýval i Nejvyšší správní soud opakovaně, přičemž dospěl k závěru, že se nejedná o tzv. totální konflikt, jenž by dosahoval takové intenzity, že by byl každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy (viz usnesení č. j. 7 Azs 265/2014-17). Z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu rovněž vyplývá, že správní orgán se má při posuzování žádosti o mezinárodní ochranu především zabývat místem, kde žadatel žil před odchodem ze země původu, nebo kde se dlouhodobě zdržoval. Postup žalovaného, který akcentoval tu skutečnost, že před svým odjezdem z vlasti žalobce žil v západní části Ukrajiny, konkrétně v Zakarpatské oblasti, tedy v místě nacházejícího se pod plnou kontrolou ukrajinské vlády,

je v souladu s touto judikaturou. Žalobce pouze obecně uvedl, že hrozí, že bude povolán k výkonu vojenské služby. Tvrdil, že převzal povolávací rozkaz v roce 2014, avšak na vojenskou správu se nedostavil. Další již nepřevzal. Zároveň však žalobce také tvrdil, že až do jara roku 2015 dobrovolně jezdil na Donbas a vozil tam munici. Žalobce si tedy ve své žádosti, jakož i v žalobě, sám protiřečí, tvrdí-li že důvodem k žádosti o udělení mezinárodní ochrany je obava z nastoupení k výkonu vojenské služby do válečných oblastí (mj. Donbas), resp. z trestního stíhání z důvodu jejího nenastoupení, zároveň však uvádí, že až do jara roku 2015 se konfliktu svou činností účastnil. Již z tohoto důvodu nelze přiznat žalobním bodům v tomto ohledu důvodnosti. Nadto, je třeba připomenout, že povolání k výkonu povinné vojenské služby v zemi původu není bez dalšího pronásledování, které by zakládalo důvod pro aplikaci § 12 zákona o azylu. Totéž platí pro případné obavy z nenastoupení výkonu povinné vojenské služby či branné povinnosti, neboť tato povinnost platí pro všechny občany země, nestíhá tedy pouze příslušníky určité skupiny taxativně vymezené v § 12 písm. b) zákona o azylu. Ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu ve výčtu důvodů strachu z pronásledování výslovně neuvádí trestní stíhání nebo trest za odepření (nenastoupení) výkonu vojenské služby za konfliktu. V současné době přitom žádá skutečnost nenásleduje tomu, že by žalobce měl být k výkonu vojenské služby povolán, neexistuje žádný reálný důkaz či důvod, že by povolání do bojů reálně hrozilo nebo bylo již doručeno. Vzhledem k tomu, že žalobce neabsolvoval vojenskou službu, jeví se soudu povolávací rozkaz jako nepravděpodobný, a to jak z důvodu žalobcem tvrzených zdravotních problémů, tak i z důvodu věku žalobce.

11. Taktéž žalobcem uváděný důvod pro udělení mezinárodní ochrany – legalizace pobytu – nemůže být důvodný, jak zcela správně uzavřel žalovaný. Krajský soud si dovoluje zdůraznit, že účelovost žádosti žalobce je umocněna tím, že byla podána poté, co byl žalobce zadržen, když se snažil prokázat svou totožnost padělanými doklady a v důsledku toho mu bylo uděleno správní vyhoštění.
12. Námitka žalobce, že žalovaný nesprávně vyhodnotil otázku existence vážné újmy, která mu hrozí při návratu na Ukrajinu, je námitkou ohledně neudělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu. Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu, doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li se v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
13. Podle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu, za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
14. Krajský soud shodně s žalovaným má za to, že doplňkovou ochranu v případě nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu, lze shledat pouze tam, kde takové nebezpečí reálně a bezprostředně hrozí, nikoli tam, kde vůbec nastat nemusí či může nastat jedině v případě přidružení se jiných okolností nebo skutečností, které dosud nelze

předjímat. Soud souhlasí se závěrem žalovaného, že pouhá neochota nastoupit do armády a účastnit se vojenských operací není sama o sobě důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, neboť existenci této občanské povinnosti v jednotlivých státech a dokonce i tresty za její nevykonání, uznávají za naprosto legitimní i Ženevská konvence, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech či Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. Její výkon tedy nelze považovat za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, neboť nemůže být sama o sobě vnímána jako nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Z podkladů pro rozhodnutí plyne, že vojenská služba se řídí na Ukrajině zákonem, přičemž právo je vymahatelné a podmínky výkonu vojenské služby jsou zcela standardní. Obavy žalobce z povolání do ukrajinské armády a účasti v bojích jsou zejména so hledem na shora uvedené rozpory v žádosti žalobce dle soudu bezpředmětné. Co se týče námítky žalobce týkající se stavu ukrajinských věznic, nutno poznamenat, že v průběhu správního řízení žalobce netvrdil nic o neutěšené situaci ukrajinských věznic, možnost udělení trestu odnětí svobody v případě odmítnutí vojenské služby žalobce sice zmínil, nikdy však neuvedl ani nenaznačil, že by se obával podmínek ve věznici jako takových, resp., že by jejich stav byl natolik špatný, že by pobyt v nich bylo možné považovat za nelidské či ponižující zacházení. Žalobce tedy v průběhu správního řízení nezavdal důvod k tomu, aby žalovaný obstarával speciální podklady k této problematice. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí vyjádřil i k tomu, proč za vážnou újmu nelze považovat nastoupení vojenské služby ani trest za její odmítnutí. Případné vycestování žalobce při zohlednění informací o zemi původu a skutečnostech sdělených žalobcem nepředstavuje ani rozpor s mezinárodními závazky České republiky. Závěr žalovaného, že žalobce nesplňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle ust. § 14a zákona o azylu je tedy zcela správný.

Závěr a náklady řízení

15. Krajský soud tedy uzavírá, že žalobní námítky důvodnými neshledal, a proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
16. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobkyně v řízení úspěšná nebyla a žalovanému nad rámec jeho úřední činnosti žádné náklady nevznikly. Soud tedy výrokem II. tohoto rozsudku žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 26. června 2019

JUDr. Petr Hlušík, Ph. D.

samosoudce